

Република Србија
Датум: 26.04.2016. године
Београд

ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД **МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ** **ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА**
Број: I Су I бр.64/2016 Број: 021-05-69/2016-03 Број: 011-00-12/2016-01

Полазећи од одредаба чл. 31, 70. ст. 3. и 4. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 106/15, 40/15 и 13/16), одредаба Судског пословника („Службени гласник РС“, бр. 110/09, 70/11, 19/12, 89/13, 96/15, 104/15, 113/15 и 39/16), од мере 5.3.6.1 из Акционог плана за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа за период 2013–2018. година („Службени гласник РС“, број 71/13), Јединственог програма Врховног касационог суда за решавање старих предмета у Републици Србији, I Су I 384/13–49 од 25.12.2013. године, Посебног програма мера Врховног касационог суда за решавање старих извршних предмета у судовима у Републици Србији за период 2015–2018. године, број: I Су I 256/2014 од 18.11.2014. године,

председник Врховног касационог суда и Високог савета судства и Министар правде Републике Србије, донели су

У П У Т С Т В О ЗА СПРОВОЂЕЊЕ

Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, број 106/15) и Споразума о сарадњи између Врховног касационог суда и пројекта ИПА 2012 „Унапређење ефикасности правосуђа у Републици Србији“, I Су I број 64/2016 од 05.04.2016. године

Према Јединственом програму решавања старих предмета у Републици Србији¹ (у даљем тексту: Јединствени програм решавања старих предмета) и Посебном програму мера за решавање старих извршних предмета у судовима у Републици Србији за период 2015-2018 године² (у даљем тексту: Посебан програм мера за решавање старих извршних

¹ http://www.vk.sud.rs/sites/default/files/files/ResavanjeStarihPredmeta/jedinstveni_program.pdf

² <http://www.vk.sud.rs/sites/default/files/attachments/MINI%20STRATEGIJA%20IZVRSENJA.pdf>

предмета), кључне компоненте ефикасног правосудног система су квалитет, ефикасност и независност³, који треба да обезбеди једнаку грађанскоправну заштиту у законито спроведеном поступку, поступање по предметима у разумном року, уз поштовање људских и мањинских права и слобода, а услов за остварење ефикасног правосудног система је делотворно управљање и рационално коришћење ресурса.

Показатељи ефикасности односе се на број нерешених предмета и трајање судских поступака, које према европским стандардима обухвата и поступак извршења, трошкове правосуђа и ниво поштовања људских права.

Велики број нерешених предмета у судовима у Републици Србији, висок број нерешених старих предмета, а посебно нерешених старих предмета извршења, захтевао је предузимање системских, свеобухватних и дугорочних мера на националном нивоу да би се повећао ниво ефикасности, смањио број нерешених старих предмета, скратило трајање судских поступака и повећало поверење јавности у судство.

Нови Закон о извршењу и обезбеђењу (у даљем тексту: ЗИО), који је дана 21.12.2015. године објављен у „Службеном гласнику РС“, чије су одредбе члана 551. ступиле на снагу 29.12.2015. године, а остале одребе треба да ступе на снагу 01.07.2016. године, садржи системске мере којима се одређује надлежност суда и јавних извршитеља у поступцима извршења и обезбеђења и прописују обавезе извршних поверилаца, суда, Коморе извршитеља и јавних извршитеља у извршним предметима у којима долази до промене надлежности на основу овог новог Закона, санкционише пропуштање обавезног поступања извршних поверилаца и поступање у појединим предметима извршења на основу новог Закона, као и на предмете који су у току.

Нова законска решења захтевају од свих одговорних учесника да одреде појединачне активности које треба предузети одмах, у прописаним законским роковима, односно које ће се, с обзиром на бројност предмета извршења, предузимати у дужем временском периоду.

I

Опште мере које се примењују на све основне и привредне судове обухватају:

- Утврђивање стварног броја свих нерешених предмета извршења у основним и привредним судовима („И“, „Ив“, „ИпВИ“ и „ИпВИв“).
- Сравнивање података из електронских база основних и привредних судова о нерешеним предметима извршења са подацима о нерешеним предметима извршења према фактичком стању (по принципу „предмет по предмет“).
- Прегледање нерешених предмета извршења појединачно ради утврђивања фазе поступка извршења и предузимање радњи за сваку групу предмета у истој фази поступка, и то за:

³The EU justice scoreboard: A tool to promote effective justice and growth – 2016
http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/justice_scoreboard_2016_en.pdf

1. Предмете у којима је поступак извршења или обезбеђења отпочео пре ступања на снагу новог закона – а у којима ће се поступак наставити по Закону о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 31/11, 99/11 – др. закон, 109/13 – УС, 55/14 и 139/14), као што су:
 - поступци у којима је суд искључиво надлежан за извршење (члан 4 став 1 новог ЗИО) кад се ради о чињењу, нечињењу, трпљењу или о извршењу на основу извршних исправа у вези са породичним односима и враћању запосленог на рад.
2. Предмете у којима је поступак извршења или обезбеђења отпочео пре ступања на снагу новог ЗИО у којима је донето решење о извршењу – ако после ступања на снагу новог ЗИО буде укинута решење о извршењу – да би се поступак наставио по новом ЗИО, пред судом или пред јавним извршитељем, зависно од одредаба о искључивој надлежности, због чега треба посебно издвојити предмете извршења и обезбеђења у којима је изјављен приговор.

Ако би за те предмете по новом ЗИО био искључиво надлежан јавни извршитељ, извршни поверилац дужан је да:

- у року од 15 дана од дана пријема решења о укидању решења о извршењу, односно обезбеђењу одреди јавног извршитеља и о томе обавести суд (члан 546. став 1)⁴.

Последица пропуштања радње из члана 546. став 1. новог ЗИО је обустава поступка извршења, односно обезбеђења.

Због тога је неопходно у решењу о укидању решења о извршењу, односно обезбеђењу дати поуку извршном повериоцу о законској обавези изјашњавања и последицама пропуштања ове законске обавезе, јер одлука о укидању решења о извршењу може бити донета и за неколико месеци. Ова поука треба да буде стандардизована и штампана на свакој укидајућој одлуци која се доставља.

Ако поверилац достави обавештење из члана 546. став 1. новог ЗИО, суд доноси закључак о обустави спровођења извршења пред судом и предмет доставља јавном извршитељу, а јавни извршитељ одмах доноси закључак о

⁴ Према образложењу предлога новог ЗИО упућеног Народној Скупштини: „Проблем може настати услед измене надлежности суда и јавних извршитеља: могуће је да је извршење водио суд, а да по новом закону треба да то чини јавни извршитељ (као што је могуће и обратно, да је извршење спроводио јавни извршитељ, а да је по новом закону за то надлежан суд). У том случају извршни поверилац је дужан да у року од 15 дана од пријема решења о укидању решења о извршењу, односно обезбеђењу одреди јавног извршитеља и о томе обавести суд, иначе се извршни поступак или поступак обезбеђења обуставља (члан 546. став 1. реченица друга)“.

настављању извршења, па је неопходно користити у суду унапред припремљене обрасце за типске одлуке генерисане електронски.⁵

3. Извршни повериоци, у чију корист је пре почетка рада јавних извршитеља у Републици Србији, донето решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе или решење о обезбеђењу, који и на дан 01.05.2016. године још воде ове поступке дужни су да се у року од 01.05.2016. године до 01.07.2016. године изјасне о томе да ли су вољни да извршење спроведе суд или јавни извршитељ.⁶

а) Поступање у предметима извршења на основу извршне или веродостојне исправе (И и Ив) који не обухватају тзв. комуналне предмете:

- ако се извршни поверилац изјасни да извршење настави јавни извршитељ, предмет се сматра решеним доношењем одлуке о настављању поступка пред јавним извршитељем, којег је одредио извршни поверилац у изјашњењу. Одлука суда доноси се даном подношења изјашњења извршног повериоца. Пословни софтвер генерисаће електронски унапред припремљене обрасце типских одлука⁷;
- ако се извршни поверилац изјасни да извршење настави суд, у том случају суд не доноси одлуку, већ се ти предмети воде као предмети у раду;
- у предметима за чије поступање је искључиво надлежан суд, извршни повериоци се не изјашњавају, али је потребно да суд

⁵ У образложењу предлога новог ЗИО наведено је и: „Ако извршни поверилац благовремено извести суд о томе, суд доноси закључак о обустави спровођења извршења пред судом, па списе предмета доставља јавном извршитељу, који одмах доноси закључак о настављању извршења (члан 546. став 2). У другој ситуацији, тј. кад је суд постао искључиво надлежан да спроводи извршење које у пракси спроводи јавни извршитељ (рецимо, извршење нечињења), јавни извршитељ задржава надлежност да спроведе извршење које је отпочео (члан 546. став 3)“.

⁶ Према наведеном образложењу: „Овде је реч о поступцима извршења који су почели пре него што су извршитељи уопште почели да раде, па је извршење спроводио само онај који је и могао, а то је суд. Извршном повериоцу се препушта да бира да ли ће извршење наставити суд (према закону од 2011. године) или јавни извршитељ, према новом закону. У принципу, они бирају који ће закон на њих бити примењиван, нови или стари“. Како извршитељи нису били именовани истовремено за подручја свих судова, потребно је за сваки суд појединачно утврдити почетак рада извршитеља за то подручје, до ког датума се и изјашњавају повериоци за то подручје.

⁷ Према одредбама члана 250 став 11 алинеја 7 Судског пословника предмет уписника „И“ је решен када је отпремљено решење о: „настављању поступка пред јавним извршитељем на основу изјашњења повериоца (које може бити у форми електронског писмена) у складу са чланом 547 ЗИО“. Према одредбама члана 250 став 17 алинеја 5 Судског пословника предмет уписника „Ив“ је решен када је отпремљено решење о: „настављању поступка пред јавним извршитељем на основу изјашњења повериоца (које може бити у форми електронског писмена) у складу са чланом 547 ЗИО“.

ове предмете у пословном софтверу одмах означи као предмете у којима поступак извршења наставља суд.

b) Поступање у предметима извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности (тзв. комунални „Ив“ предмети):

- извршним повериоцима (комуналним предузећима) омогућено је да се изјасне једним поднеском, у коме ће се идентификовати сви предмети у суду за које се извршни поверилац изјашњава. Поред могућности да се писмено изјасне једним поднеском, комунална предузећа ће моћи да податке који се односе на пословни број предмета за које се изјашњавају, као и начин даљег спровођења извршења (суд или јавни извршитељ) доставе и путем електронске поште, на обрасцу који ће бити објављен на интернет презентацијама Врховног касационог суда, Високог савета судства и Министарства правде;
- ако се извршни поверилац изјасни да извршење настави јавни извршитељ⁸, предмет се сматра решеним доношењем одлуке о настављању поступка пред јавним извршитељем. Одлука суда доноси се даном подношења изјашњења повериоца. Пословни софтвер генерисаће електронски унапред припремљене обрасце типских одлука;
- ако се извршни поверилац изјасни да извршење настави суд, у том случају суд не доноси одлуку, већ се ти предмети воде као предмети у раду.

4. Последица пропуштања изјашњавања извршног повериоца у смислу одредбе члана 547. став 1. новог ЗИО:

a) Поступање у предметима извршења на основу извршне или веродостојне исправе (И и Ив) који не обухватају тзв. комуналне предмете:

⁸ У комуналним предметима јавног извршитеља не одређује извршни поверилац, већ Комора извршитеља сходном применом члана 252. Закона о извршењу и обезбеђењу ("Службени гласник РС", бр. 31/11, 99/11 - др. закон, 109/13 - УС и 55/14). Након изјашњења извршних поверилаца за свако комунално предузеће, суд ће се обратити Комори извршитеља ради одређивања јавних извршитеља који ће бити надлежан за сваки предмет појединачно. Судови се Комори неће обраћати за сваки предмет појединачно већ путем одговарајућег електронског обрасца, који садржи податке о пословном броју предмета. Такође, Комора ће суду у електронском облику доставити попуњену табелу, у којој ће за сваки појединачно назначени предмет бити одређен јавни извршитељ који поступа. Након тога, суд доставља предмете јавним извршитељима који су одређени од стране Коморе извршитеља.

- суд доноси решење о обустави у сваком појединачном предмету извршења и доставља га странкама⁹. Пословни софтвер генерисаће електронски унапред припремљене обрасце типских одлука. Као датум решавања предмета у пословном софтверу одређује се 05.07.2016. године.
- b) Поступање у предметима извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности (тзв. комунални „Ив“ предмети):
- уколико извршни поверилац захтева писмени отправак решења о обустави поступка извршења, суд ће уз сагласност извршног повериоца доставити јединствено решење о обустави за већи број предмета. Пословни софтвер генерисаће електронски унапред припремљене обрасце типских одлука.

II

Посебне мере за Први основни суд у Београду¹⁰

Стари нерешени предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности (тзв. комунални „Ив“ предмети) Првог основног суда у Београду, који је радио до 31.12.2013. године остали су у бази Првог основног суда у Београду, који је почео са радом 01.01.2014. године, у складу са новом мрежом судова. Оваква евиденција одговара и фактичком стању, јер се предмети и налазе у просторијама Првог основног суда у Београду. Ови предмети се неће претходно делити између Првог основног суда у Београду, Другог основног суда у Београду и Трећег основног суда у Београду према, месној надлежности.

У Првом основном суду у Београду, у нерешеним старим предметима (тзв. комуналним „Ив“ предметима), за које се извршни поверилац изјасни да суд настави извршни поступак, неопходно је да се утврди да ли је за поступање у предмету надлежан Први основни суд у Београду или је исто у надлежности Другог основног суда у Београду или Трећег основног суда у Београду. У случају да је надлежан други суд, потребно је донети одлуку којом се предмет уступа месно надлежном суду.

Нерешени стари, тзв. комунални „Ив“ предмети, у којима је наступила обустава поступка, биће разведени у пословном софтверу Првог основног суда у Београду без претходног утврђивања месне надлежности.

⁹ Према одредбама члана 250 став 18 Судског пословника предмет уписника „И“ и уписника „Ив“ је решен када је поступак обустављен у складу са чланом 547 став 2 ЗИО.

¹⁰ Опште мере примењују се у свим судовима, док се, поред општих, наведене посебне мере примењују само у Првом основном суду у Београду у складу са Споразумом о сарадњи између Врховног касационог суда и пројекта ИПА 2012 „Унапређење ефикасности правосуђа у Републици Србији“, 1 Су 1 број 64/2016 од 05.04.2016. године.

На исти начин Први основни суд у Београду ће поступити и у предметима у којима се извршни поверилац изјасни да поступак наставља јавни извршитељ. У овим предметима Први основни суд у Београду доноси одлуку о наставку поступка пред јавним извршитељем у складу са одредбама тачке 3б) овог Упутства.

Осим наведеног, Министарство правде омогућиће отварање новог модула у пословном софтверу под називом „ЗИО 2016 – ЕУ Ефикасност“. Овај модул биће истоветан постојећем модулу „Писарница“, уз ограничења за преглед и рад искључиво у „Ив“ предметима, привремено ангажованим лицима на пројекту „Унапређење ефикасности правосуђа у Републици Србији“ ради пружања техничке подршке, тако што ће:

- Уносити првостепене податке (пријем писмена, евидентирање радњи у поступку, евидентирање одлука) као и поступање по правним лековима (евидентирање редовног и ванредног правног лека), као и одлука по правним лековима;
- вршити срањивање постојећих података са стварним стањем у предмету и
- ажурирати податке у складу са новим ЗИО.

III

Обавезе Пројекта у оквиру ИПА 2012 „Унапређење ефикасности правосуђа у Републици Србији“

Пројекат „Унапређење ефикасности правосуђа у Републици Србији“ пружиће подршку у изради образаца за типске одлуке које се електронски генеришу у пословном софтверу (АВП).

Пројекат „Унапређење ефикасности правосуђа у Републици Србији“ пружиће подршку Министарству правде Републике Србије и судовима у надоградњи пословног софтвера (АВП) обрасцима типских одлука.

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Министар
Никола Селаковић

ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА

Председник
Драгомир Милојевић